

Климчук Олександр Васильович
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри публічного управління та менеджменту
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

Івасько Руслан Олександрович
здобувач ступеня вищої освіти магістр
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

КОМПЛАСНС-МЕНЕДЖМЕНТ В УПРАВЛІННІ СИСТЕМОЮ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Управлінські питання формування економічної безпеки підприємства в сучасних умовах нестабільності набувають особливого значення. Головна задача у забезпеченні економічної безпеки підприємства полягає в тому, щоб гарантувати його стабільність, максимально ефективну діяльність, а також високий потенціал розвитку в майбутньому. Під час запровадження заходів із економічної безпеки підприємства необхідно враховувати всі види загроз і їх суб'єктів, а також особливості конкретного підприємства. Розвиток теорії та практики забезпечення економічної безпеки підприємства передбачає постійне оновлення та доповнення існуючих положень, що є на сьогодні досить важливим напрямом економічних досліджень.

Останнім часом економічна безпека дедалі частіше стає об'єктом проведення наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних економістів, оскільки є беззаперечним індикатором рівня захищеності підприємств, галузей та економіки країни загалом від ризиків і флуктуацій, які значно поглиблюються в період настання економічних криз. Формування належного рівня економічної безпеки господарюючих суб'єктів безпосередньо залежить від єдності та системності проведеного обліку, аналізу і контролю як складових організаційно-економічного механізму управління підприємствами [1, 3].

Економічна політика і безпека сучасного підприємства багато в чому залежить від того, наскільки вище керівництво, кожний структурний підрозділ та працівник виконує існуючі вимоги законів, наказів, розпоряджень, положень, інструкцій, правил корпоративної етики тощо [2, 5]. Тому серед головних критеріїв забезпечення економічної безпеки пропонується розглядати також і питання ділової етики, чесного ведення бізнесу, відсутності ознак корупції, шахрайства, проявів монопольного володіння інноваційними ресурсами.

У зв'язку з цим значної актуальності набувають питання, пов'язані із удосконаленням обліково-аналітичного забезпечення управління економічною безпекою на основі створення дієвої системи компласнс-контролю. З погляду зміцнення економічної безпеки компласнс-менеджмент

є невід'ємною частиною системи економічної безпеки підприємства та важливим елементом стратегії управління, забезпечуючи дотримання законодавчих та регулятивних вимог. Така модель управління базується на створенні та підтриманні системи, що гарантує відповідність всіх бізнес-операцій і фінансових транзакцій встановленим нормам і правилам.

Здійснення економічної діяльності відповідно до комплаєнс-принципів передбачає реалізацію законності в діяльності підприємства і забезпечення її правомірності. Варто зазначити, що комплаєнс, як дотримання обов'язкових правил, як принцип діяльності організації – поняття більш широке, ніж законність здійснення підприємницької діяльності. Водночас, комплаєнс як стан, навпаки, є ширшим, ніж правомірність діяльності організації і правопорядок у відповідному сегменті суспільних відносин. Тому дуже часто комплаєнс – це не тільки правомірне, але ще й етичне ведення бізнесу, що означає здійснення підприємницької діяльності відповідно внутрішньокорпоративними нормами і відповідно до правил, які прийняті в певній галузі [4].

Реалізація системи комплаєнса передбачає обов'язкову відповідальність комплаєнс-менеджера перед вищим керівництвом та працівниками за виявлення та управління комплаєнс-ризиками [6]. Система комплаєнс-менеджменту включає розробку і впровадження політик і процедур, які допомагають забезпечити відповідність діяльності підприємства регуляторним вимогам. Це вимагає від підприємства активної участі в моніторингу змін у законодавстві, а також адаптації внутрішніх правил та процедур відповідно до цих змін.

Таким чином, комплаєнс-контроль є однією із визначальних складових гарантування економічної безпеки підприємства та внутрішнього контролю в системі сучасних ризиків та загроз, запорукою задоволення інформаційних запитів користувачів фінансової та нефінансової інформації і водночас, основою формування його конкурентоспроможності. Комплаєнс-контроль відіграє роль як однієї із складових функцій служби економічної безпеки підприємства. Він дозволяє сформуванню мінімізації фінансових втрат, збереження ділової репутації, попередження накладання санкцій та можливого негативному впливу окремих груп ризиків на економічну безпеку підприємства.

Список використаних джерел

1. Василішин С.І. Обліково-аналітичне забезпечення управління аграрними підприємствами в системі ризиків та загроз економічної безпеки: монографія. Харків: Друкарня Мадрид, 2020. 419 с.
2. Климчук О.В., Козловський С.В., Лавров Р.В. Стратегічні аспекти економіко-енергетичної політики України в контексті сталого розвитку. *Бізнес Інформ.* 2021. № 1. С. 65–76. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-1-65-76>.

3. Климчук О. В. Управлінські аспекти формування економіко-енергетичної безпеки України на засадах розвитку біоенергетики: монографія. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2021. 576 с.

4. Кобелева Т.О. Комплаєнс як категорія економічної безпеки промислового підприємства. *Економіка: реалії часу*. 2018. № 6 (40). С. 52–59.

5. Самборська О.Ю., Климчук О.В. Негативний вплив війни на зайнятість та доходи українців. *Інноваційна економіка*. 2023. № 3 (95). С. 63–69. DOI: 10.37332/2309-1533.2023.3.8.

6. Zhukov V. V., Kotsiuba O. V. Analysis of Problematic Issues in Building an Effective Bank Compliance System. *Проблеми економіки*. 2018. № 4. С. 226–232.

Климчук Олександр Васильович

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри публічного управління та менеджменту
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

Когут Максим Олександрович

здобувач ступеня вищої освіти магістр
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

**КОМПЛАЄНС-МЕНЕДЖМЕНТ
В ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОЧОГО ЧАСУ МЕНЕДЖЕРА**

У сучасних умовах ведення бізнесу процес дотримання законодавчих норм та етичних стандартів стає пріоритетним завданням для компаній. Одним із ключових аспектів ефективного управління є запровадження комплаєнс-менеджменту, що включає контроль та організацію робочого часу менеджера відповідно до внутрішніх політик і зовнішніх регуляторних вимог.

У контексті зростання використання інформаційних систем і технологій та ведення менеджменту бізнесової діяльності комплаєнс означає законність дій підприємства загалом і кожного його співробітника зокрема, тобто від топ-менеджменту до всіх філій і підрозділів. Комплаєнс-перевірка в очах контрагентів дає можливість зрозуміти, що компанія дотримується чинних вимог законодавства, встановленим правилам і нормам відповідних стандартів та/або умовам конкретного договору. Проведення перевірки на відповідність і дотримання визначених правил покладається на спеціальних співробітників або відповідні підрозділи компанії (великі підприємства створюють навіть цілий відділ або службу, що відповідає за комплаєнс) [1, 4].